

Program

Med objektet i centrum.

Ett ABM-seminarium om olika perspektiv på bild.

15 februari 2001 Kl. 10.00 – 16.30
Kungl. bibliotekets hörsal, Humlegården

Kungl. biblioteket
Sveriges Nationalbibliotek
Box 5039, 102 41 Stockholm
Besöksadress: Humlegården
<http://www.kb.se/>

Program

Förmiddag

Torsdag den 15 februari 2001

- 09.30 – 10.00 Registrering, kaffe
- 10.00 – 10.05 *Välkommen!* Tomas Lidman, riksbibliotekarie, Kungl. biblioteket
- 10.05 – 10.20 *Inledning - bakgrund.* Magdalena Gram, chef för Enheten för kartor, bilder och musiktryck, Kungl. biblioteket
- 10.20 – 11.20 *Olika perspektiv på objekt i ABM-institutionernas samlingar*
Magnus Olausson, konsthistoriker och museiman, Nationalmuseum
Viveca Halidin-Norberg, chef för Handskrifts- och musikavdelningen, Uppsala universitetsbibliotek
Jan Dahlström, historiker, Riksarkivet
- 11.20 – 11.30 Paus
- 11.30 – 12.10 (forts.) *Olika perspektiv på objekt i ABM-institutionernas samlingar*
Torsten Johansson, fotokonservator, Stockholms stadsmuseum
Per Dahl, arkivråd, Riksarkivet
- 12.10 – 13.15 Lunch på egen hand

Eftermiddag

- Moderator under eftermiddagen: Barbro Thomas*
- 13.15 – 13.30 Barbro Thomas, biblioteksråd, Kungl. biblioteket, sammanfattar förmiddagens anföranden och knyter an till eftermiddagens föredrag
- 13.30 – 14.00 *Bilden som historisk källa*
Gunnar Broberg, professor, Institutionen för idé- och lärdomshistoria, Lunds universitet
- 14.00 – 14.30 Kaffe
- 14.30 – 15.00 *Vad är en fotografisk bild och vad skiljer den från andra bilder?*
Anna Tellgren, konsthistoriker och forskarasistent vid Institutionen för konstvetenskap, Stockholms universitet
- 15.00 – 16.30 Paneldebatt, sammanfattning

Under större delen av 1900-talet har samverkan mellan arkiv, museer och bibliotek till stor del karaktäriserats av ett allmänt hållet kunskapsutbyte vad gäller innehåll i olika institutioners samlingar. Detta utbyte har ofta varit nog så givande, men sällan lett fram till ett närmare operativt samarbete.

Under 1990-talet har dock en förändring inträffat. Kulturarvsinstitutionernas strävan att göra sina samlingar tillgängliga med hjälp av IT har resulterat i delvis nya former av kunskapsutbyte, men även i mer djupgående samarbetsprojekt mellan arkiv, museer och bibliotek.

När allt fler databaser läggs ut på nätet ökar kraven på standardisering och gemensamma förmat. Detta för att underlätta sökningar för användarna så väl som för att underlätta utbyte av information mellan olika ABM-institutioner. Inte minst gäller detta olika former av foto- och bilddatabaser.

Gemensamma standarder viktiga
Nyckeln till framgång i ABM-samarbetet heter gemensamma standarder. Att utveckla standarder är dock en tidskrävande och komplicerad process, sett inte minst i ett ABM-perspektiv. Arkiv, bibliotek och museer har var för sig utvecklat egna metoder vad gäller t.ex. ordning, beskrivning/klassificering och registrering. Metoder som i sin tur faller tillbaka på olika kunskapsvetenskapliga traditioner – mer eller mindre medvetna.

Att hitta gemensamma lösningar är dock möjligt. Idag finns t.ex. en ABM-standard för auktoriserade uppgifter om personer och institutioner. Inom foto-området pågår, under ledning av Fotorådet, ett ABM-gemensamt utvecklingsarbete, där en standard för registrering av fotografier utarbetats, liksom en modell för beskrivning av fotografier på dokumentnivå.

Informera mera

Oerhört mycket arbete återstår, inte minst på det pedagogiska planet. Många ABM-institutioner ansluter ännu inte till befintliga standarder och det gäller att övertyga dessa om poängen med att "välja rätt spårvidd". Många arkiv, museer och bibliotek känner överhuvudtaget inte till de standarder som finns och de samlingsprojekt som pågår.

Olika betraktelser av samma objekt

De pedagogiska aspekterna gäller också "de redan frälsta", som nu är inne i pågående ABM-projekt av olika slag. I dessa sammanhang har alltför sällan följande frågor tagits upp:

- Varför betraktar museimannen fotografiet som ett unikt föremål, en artefakt, medan arkivmannen ser fotografiet som en handling i ett arkivbestånd, en del underordnad ett större sammanhang?
- Vad är en bild och hur skiljer sig ett fotografi från andra bilder?
- Hur påverkar digitalisering vår syn på bilder när det gäller autenticitet och den kunskap som kan utvinnas ur objekten?

Seminarium med bilden i centrum
ABM-samarbetet skulle stimuleras om tillfälle gavs att gemensamt stanna upp, höja blicken och för en stund rikta den mot de speciella utgångspunkter som ligger till grund för vår syn på de objekt vi dagligen arbetar med.

Inom ramen för KB:s projekt "Bild-databaser och digitalisering: plattform för ABM-samarbeten", där Nationalmuseum, Riksarkivet och Riksantikvarieämbetet är med som samarbetspartners, anordnar vi nu ett seminarium där olika aspekter på bilden belyses. En arkivarie, en bibliotekarie, en museiman/konsthistoriker, en konservator och en historiker tolkar vad en bild innebär utifrån den yrkeskategori eller ämnesdisciplin han eller hon representerar.

Seminariet inleds med att var och en av dessa yrkesgrupper analyserar ett antal objekt av olika slag, en karta, en arkitekturlinering, ett fotografi, ett brev och en teckning – utifrån vissa gemensamma frågeställningar.

Efter en kort sammanfattning fortsätter seminariet med två föredrag under rubrikerna *Vad är en fotografisk bild och vad skiljer den från andra bilder* och *Bilden som historisk källa*. En debatt under ledning av en moderator avslutar det hela.

Ett seminarium av detta slag kan fördjupa kunskaperna om bild i allmänhet och fotografi i synnerhet. Det kan även ge nya perspektiv på de olika traditioner som finns inom ABM-sektorn och därigenom underlätta samarbete.

Besöksrund